

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

GEVRAAGD ADVIES

Datum: 06 september 2024

Onderwerp: Notitie Basisvaardigheden

Portefeuillehouder: mevr. K. Oyevaar

Advies uitgebracht door de Adviesraad sociaal domein (ASD) Martijn de Wildt en Wil Vos (kerngroep Participatie) en Wilma Tonckens en Joke van Putten (kerngroep Jeugd).

Adviezen

In algemene zin biedt de Notitie Basisvaardigheden een duidelijk overzicht van de problematiek en de aanpak. Onze complimenten hiervoor. Wij willen nog wel een enkel aandachtspunt meegeven. Het betreft in de samenvatting een betere onderbouwing van de cijfers (3500-5500 waar is deze aannahme op gebaseerd) en het aanbrenge van meer differentiatie in de groep laaggeletterdheid, bijvoorbeeld in leeftijd en in beginsituatie met betrekking tot NT2.

1. Er staat een mooi overzicht/pallet van het aanbod omschreven. Er staat niet beschreven wat de effecten en de resultaten zijn. Dat inzicht is noodzakelijk om het (beperkte) budget goed aan te wenden. Dat inzicht is ook niet expliciet gegeven m.b.t. het huidige aanbod. Veel wordt aangeboden, maar het lijkt te ontbreken aan het goed monitoren van de resultaten en de effecten.
2. Wij pleiten ervoor om het informele en formele aanbod sterker met elkaar te verbinden en waar mogelijk de vrijblijvendheid in deelname te beperken. Stel bijvoorbeeld eisen aan deelname of verbind certificaten aan succesvolle deelname.
3. De bibliotheek wordt in de aanpak als belangrijk(st)e samenwerkingspartner beschouwd. Het lijkt ons dat scholen een zeer belangrijke rol kunnen spelen (bijv. voor het bereiken van de doelgroep en de interventies). Deze rol is wat onderbelicht. Er is wel verwezen naar de jeugdconsulenten op de scholen, maar de vraag is of deze jeugdconsulenten structureel worden ingezet en/of op alle scholen een jeugdconsulent aanwezig is. Wij denken dat het van belang is dat de directies van de scholen goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden met betrekking tot het aanbod. Zij kunnen ouders, veelal vanuit hun positie, adequaat doorverwijzen.
4. Er lijkt winst te behalen om de burger die aan de slag wil beter te begeleiden bij welk aanbod in het pallet het beste past bij zijn/haar vraagstuk. Een totaaloverzicht van het aanbod hebben wij niet kunnen vinden.
5. Het is van belang om goed te bekijken hoe de doelgroep zich oriënteert en in hoeverre zij daar ondersteuning bij krijgt van derden en daar de informatie op af te stemmen (met de doelgroep).

Wanneer je je als burger op het internet oriënteert op de genoemde onderwerpen (of daarbij geholpen wordt door iemand) is het lastig om een goed overzicht te krijgen van alle mogelijkheden.

Laaggeletterdheid geeft bijvoorbeeld geen resultaat op de website van de gemeente en een google opdracht leidt ook niet tot een duidelijk inzicht. Op de website van ZOUT/bibliotheek vinden we wel informatie over bijeenkomsten, maar het is lastig om uit te vinden waar je moet zijn. Ook lijkt het taalgebruik voor laaggeletterden niet eenvoudig. Je moet bijvoorbeeld je best doen om het verschil tussen Taalhuis en Taalcoach te begrijpen.

6. Er wordt veel 'over' de doelgroep gesproken. Het is verstandig om de doelgroep ook te betrekken in klankbord of co creatie om zodoende de aanpakken c.q. pallet te verbeteren en ook aan de doelgroep zelf te vragen hoe zij beter bereikt kunnen worden. Zou bijvoorbeeld de inzet van sociale media tot meer toegankelijkheid leiden van het aanbod? Als ASD benadrukken wij het belang van het perspectief van de burger.
7. Het Rijk en dus ook de Inspectie van het Onderwijs verstaan onder de basisvaardigheden zowel Nederlandse taal en rekenen en wiskunde als ook burgerschap. Rekenen is meegenomen in deze notitie, maar het ontbreekt aan burgerschap. Wij denken dat deze doelgroep weinig kennis heeft kunnen nemen van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat Het gaat dan om de vrijheid van meningsuiting, gelijkwaardigheid, begrip voor anderen, verdraagzaamheid ofwel tolerantie, afwijzen van onverdraagzaamheid, afwijzen van discriminatie, autonomie en verantwoordelijkheidsbesef. Voor de doelgroep kan volgens ons binnen het aanbod Nederlandse taal ook genoemde basiswaarden op een betekenisvolle en toegankelijke wijze aan bod komen. Voor kinderen in de leeftijdsfase van 4 tot 18 jaar is burgerschap een belangrijk onderdeel van het curriculum op scholen. Aandacht hiervoor binnen de gezinnen waar laaggeletterdheid aan de orde is, is naar onze mening van cruciaal belang.
8. Aanbevelenswaardig lijkt het om met een aantal gemeenten ervaringen, lessen en good practices uit te wisselen. Enerzijds gemeenten die qua omvang, samenstelling en uitdagingen vergelijkbaar zijn en anderzijds ook gemeenten die veel ervaring hebben met het aanbieden van programma's en de effecten daarvan kennen.